

[Kaj Andresen.]

godt 1 600 kr. pr. indbygger. Der er altså afdraget 1,5 milliard, af hvilke penge skatteyderne i år og de kommende år spares for renteudgifter. Det må anses for både rigtigt og fornuftigt, at staten under gode konjunkturer konsoliderer sig og dermed bringer fremtidige udgifter ned. Vi ser jo også landet over, at man ude i kommunerne fører den samme konsolideringspolitik, og man skulle mene, det var en god, langsigtet økonomi, der kunne godkendes fra alle sider, men man hører sjældent lovord fra oppositionens side i den anledning.

Et andet område, jeg vil nævne, hvor de bedre tider manifesterer sig med udgiftsnedgang, er arbejdsløshedsforsikringen. Den fulde beskæftigelse er jo både ud fra et produktionsmæssigt synspunkt og et menneskeligt synspunkt betydningsfuld, men den genspejler sig også i statsbudgettet ved stærkt faldende udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelser. Medens statens udgifter hertil i 1958-59 var ca. 180 mill. kr., udgjorde de samme udgifter i 1960-61 kun ca. 60 mill. kr. — på kun 2 år et fald på 120 mill. kr. Den endnu højere beskæftigelse det sidste år vil sandsynligvis vise en tilsvarende linje, og det til trods for at der i samme periode er gennemført en forhøjelse af understøttelsessatserne.

Den største samlede udgiftspost er arbejds- og socialministerierne. Den er på godt 2 milliarder kr., nu i størrelse lige så meget som de to næststørste ministerier, undervisningsministeriet og forsvarsministeriet, tilsammen. Tager man de samlede sociale og sundhedsmæssige udgifter under ét, kommer man op på over 2,5 milliarder kr. Det er for så vidt bemærkelsesværdigt, at disse udgifter trods den stærke stigning i kroner og øre alligevel gennem de sidste 10 år konstant har udgjort ca. en tredjedel af samtlige udgifter: i 1952 1 100 mill. kr. af 3 300 mill. kr., for indeværende år 2 500 mill. kr. af 7 500 mill. kr.

For den største post inden for de sociale budgetter, folke- og invalidepensioner, gælder det, at de budgetterede beløb på godt 1 500 mill. kr., som jeg tidligere har nævnt, ikke vil slå til. Forslaget om forhøjelse af grundbeløbene pr. 1. april 1962, som vi for tiden behandler, vil, hvis det gennemf-

res, medføre en merudgift på ca. 70 mill. kr. På længere sigt må vi endda her regne med en yderligere forøgelse af udgifterne. For det første ved vi allerede, at antallet af pensionister også i de kommende år vil stige betydeligt, og for det andet må der med den velvilje, der fra alle sider vises socialministerens planer om at søge fradragsreglerne afviklet, en afvikling, jeg finder er særdeles påkrævet, regnes med, at der på pensionsområdet vil vise sig ekstraordinære stigninger i de kommende år.

Det sociale område vil nødvendigvis fremover stille krav til os, ikke alene gennem større driftsudgifter; skal den nødvendige udbygning og modernisering af en række af forsorgens områder, som for tiden planlægges, gennemføres, vil det være påkrævet at tilgodese socialministeriet gennem større investeringer.

Det gælder for tiden bl. a. åndssvageforsorgen og børne- og ungdomsforsorgen. Den nye åndssvage lov anlægger sådanne linjer for de evnesvages beskæftigelse, oplæring og behandling, at det forudsætter omfattende forbedringer, moderniseringer og udvidelser af de eksisterende forsorgscentre og desuden plads til nødvendig forskning i forbindelse hermed. I den betænkning, som dannede grundlaget for loven om åndssvageforsorgen, var allerede opstillet en prognose for, hvad der i de nærmeste år måtte anses for nødvendigt af investeringer her, og en del af de planlagte moderniseringer er i gang enkelte steder. Vi har jævnlig aktstykker herom i finansudvalget. Men sandsynligvis vil den igangværende planlægning vise, at den oprindelige prognose ikke kan holde, og jeg tror derfor, at det ville være ønskeligt, om socialministeren, når der foreligger materiale, vil orientere finansudvalget om, hvad en ajourført prognose vil vise om denne forsorgsgrens investeringsbehov i de kommende år.

Noget tilsvarende kan gælde for børne- og ungdomsforsorgen, selv om det er af en anden størrelsesorden. Af både menneskelige og samfundsmæssige grunde er det jo vigtigt, at så mange som muligt af de børn og unge, der anbringes her, gennem oplæring, uddannelse og opdragelse føres ind i en naturlig voksentilværelse. Skal det lykkes og samfundet spares for nogle af de udgifter, der følger med ungdomsfængsler eller anden